

An tSraith Shóisearach do Mhúinteoirí

Junior **CYCLE** for teachers

Oideachas
Saoránach,
Sóisialta agus
Polaitiúil i
réimse
foghlama na
Folláine www.jct.ie



Rannán A: Suíomhanna Tagartha

<http://www.curriculumonline.ie/>

Ar an suíomh gréasáin seo a óstaíonn an CNCM, is féidir breathnú ar an gcuraclam, samplaí de shaothar scoláirí, agus réimse roghanna tacaíocht mheasúnachta.

<http://www.ict.ie/>

Tugann suíomh gréasáin an SSM sonraí ar dheiseanna FGL atá sainiúil don Chreat Nua chun tacú le scoileanna agus le múinteoirí. Beidh eolas ann ar acmhainní agus ar ábhair bhainteacha agus sonraí ar imeachtaí atá ag teacht aníos.

<http://www.juniorcycle.ie/>

Ar an suíomh gréasáin seo a óstaíonn an CNCM faightear sonraí ar phríomhghnéithe na sraithe sóisearaí nua; ábhair agus gearrchúrsaí nuafhorbartha, fócas ar litearthacht, uimhearthacht agus príomhscileanna, agus cuir chuige nua i dtaca le measúnú agus tuairisciú.

<http://www.pdst.ie/CSPE>

Is í aidhm na foirne Sláinte agus Folláine leis an SFGM forbairt ghairmiúil agus tacaíocht ar ardchaighdeán a sholáthar a thugann cumhacht do mhúinteoirí agus do scoileanna chun an t-oideachas is fearr ar bith a sholáthar do gach dalta/scoláire. Tá cúrsa ar líne don OSSP ar fáil anseo.

<http://www.actonline.ie/>

Is é an Cumann do Mhúinteoirí OSSP (ACT) an cumann gairmiúil do mhúinteoirí OSSP in Éirinn.

<http://www.sess.ie/>

Is é ról na Seirbhíse Tacaíochta d'Oideachas Speisialta (STOS) feabhas a chur ar chaighdeán na foghlama agus an teagaisc i dtaca le soláthar an oideachais speisialta.

Rannán B: OSSP laistigh den Chreat don tSraith Shóisearach

Cuireann **Oideachas sa tSraith Shóisearach** scoláirí i gceartlár an eispéiris oideachasúil, á gcumasú chun páirt ghníomhach a ghlacadh ina gcomhphobail agus sa tsochaí agus a bheith ina bhfoghlaimeoirí seiftiúla agus muiníneacha i ngach gné agus ag gach céim dá saol. Cuimsíonn an tSraith Shóisearach gach scoláire agus cuireann sí le cothromaíocht deiseanna, rannpháirtíocht agus torthaí do chách.

Cruthaíonn **Folláine sa tSraith Shóisearach** deiseanna foghlama chun leas fisiciúil, meabhrach, mothúchánach agus sóisialta scoláirí, agus a n-acmhainneacht, a fheabhsú agus cuireann sí ar a gcumas scileanna saoil a thógáil agus braistint láidir ghaolmhaireachta a fhorbairt lena scoil agus lena bpobal. Cuirfidh sí béim freisin ar an ról a bhíonn ag scoláirí ina dteaghlach, ina bpobal agus sa tsochaí trí chéile. Cuimseoidh an réimse nua foghlama seo foghlaim a bhíodh i gceist go traidisiúnta le CO, OSPS agus OSSP. Chomh maith leis sin, is féidir le scoil roghnú chun réimsí eile a chlúdach ina soláthar don Fholláine.

Is í an aidhm atá le **hOideachas Saoránach, Sóisialta agus Polaitiúil (OSSP)** daoine óga a chur ar an eolas, a spreagadh, a chumhachtú agus a chumasú chun páirt a ghlacadh mar shaoránaigh ghníomhacha sa tsochaí chomhaimseartha ar leibhéal áitiúla, náisiúnta agus dhomhanda, bunaithe ar thuiscint faoi chearta an duine agus faoi fhreagrachtaí sóisialta.

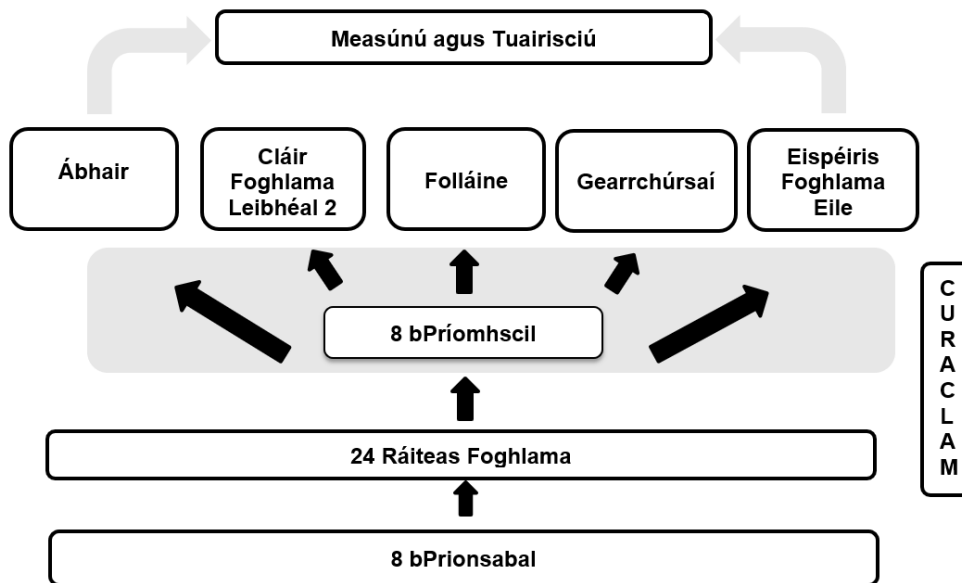
Cuireann an gearrchúrsa san OSSP le clár na Folláine laistigh den tsraith shóisearach mar go gcabhraíonn sé le scoláirí tuiscint níos fearr a fháil ar an gcaoi a bhfuil a gcuid folláine nasctha le folláine daoine eile, go háitiúil agus ar fud an domhain, Forbraíonn sé freisin braistint freagrachta scoláirí i leith folláine daoine eile.

Roghanna curaclaim don OSSP laistigh den Fholláine (Imlitir ROS 0015/2017)

Ní mór do scoláirí a thosaigh a Sraith Shóisearach ó Mheán Fómhair 2017 staidéar a dhéanamh ar an OSSP. Ar na roghanna áirítear:

- siollabas na sraithe sóisearaí san OSSP (1996) nó
- an tsonraíocht do Ghearrchúrsa na Sraithe Sóisearaí san OSSP (2016)

Rannán C: Struchtúr na Sraithe Sóisearaí



Rannán D: Na Ráitis Foghlama atá le fáil i Sonraíocht Ghearrchúrsa an OSSP

- Tá meas ag an scoláire ar a bhfuil i gceist le bheith ina s(h)aoránach gníomhach, le cearta agus dualgais i gcomhthéacsanna áitiúla agus i gcomhthéacsanna níos leithne. (7)

-Tuigeann an scoláire bunús agus tionchar ghnéithe sóisialta, eacnamaíocha agus comhshaoil an domhain timpeall air/uirthi. (9)

- Tá an fheasacht, an t-eolas, na scileanna, na luachanna agus an t-inspreagadh ag an scoláire le maireachtáil go hinbhuanaithe (10)

-Déanann an scoláire gníomh lena f(h)olláine féin agus folláine daoine eile a chosaint agus a chur chun cinn (11)

Rannán E: Na hOcht bPríomhscil

Tá ocht scil de dhíth le haghaidh foghlaim rathúil scoláirí *síos tríd* an gcuraclam agus don fhoghlaim *tar éis* na scoile.

A bheith liteartha	Mé féin a bhainistiú	Fanacht folláin	Eolas agus smaointeoireacht a bhainistiú
A bheith uimheartha	A bheith cruthaitheach	Obair le daoine eile	Cumarsáid

Rannán F: Gníomhaíochtaí Ceardlainne

Gníomhaíocht 1: Bingo an Duine

Céim 1:

Léigh na ráitis thíos. Tá dhá bhosca bhána ann duitse le do chuid ráiteas féin a chumadh.

Céim 2:

Aimsigh duine a dtig leis "Tá" nó "sea" a rá go fírinneach le ceann de na ráitis. Iarr orthu a n-ainm a shíniú thíos faoin ráiteas. Lean ort ag aimsiú daoine ar féidir leo sea a rá leis na ráitis eile.

Tabhair do d'aire:

Caithfidh tú síniú a fháil freisin don dá ráiteas a chum tú féin. Ní féidir leat do bhileog féin a shíniú!

Is fuath leo éirí go luath maidin Shathairn.

Ainm: _____

Tá an litir 'a' nó 'e' acu ina n-ainm.

Ainm: _____

Tá siad go díreach i ndiaidh leabhar suimiúil a léamh.

Ainm: _____

Thug siad cuairt ar thír Eorpach le bliain anuas.

Ainm: _____

Tá suim acu i gcúrsaí reatha.

Ainm: _____

Tá siad ábalta an dara teanga a labhairt.

Ainm: _____

Déanann siad aclaíocht ar a laghad am amháin sa tseachtain.

Ainm: _____

Tá sonraíocht iomlán Ghearrchúrsa an OSSP nó cuid éigin di léite acu.

Ainm: _____

Canann agus iad faoin gcith.

Ainm: _____

Theagasc siad an OSSP nó tá siad á theagasc.

Ainm: _____

Bhí siad ag an bpictiúrlann am éigin le dhá mhí anuas.

Ainm: _____

.....
.....
.....
.....

Ainm: _____

Gníomhaíoch 3: Táscairí

Meaitseáil teideal an táscaire lena lógó comhfhreagrach:

Gníomhach

Feasach

Ceangailte

Freagrach

Athléimneach

Meas



Gníomhaíocht 4: Cad é an tairbhe a bhaineann daoine óga as Oideachas Saoránachta?

Gníomhaíocht 6: Conas a d'athraigh an domhan ina maireann do chuid scoláirí ó bhí 1996 ann?

Gníomhaíocht 7 (féach lch. 6 le haghaidh Forléargas ar an gCúrsa): Léitheoireacht Phearsanta ar Shonraíocht do Ghearrchúrsa Oideachas Saoránach, Sóisialta agus Polaitiúil

Dhá rud a d'fhoghlaim mé:

Ceist amháin atá agam:

Gníomhaíocht 8: Cad iad na príomhtheachtaireachtaí is féidir liom a thógáil ón seisiún seo?

OSSP Réasúnaíocht

Cuidíonn OSSP le scoláirí a bhfuil ar siúl sa domhan a cheistiú, a léirmheas agus a mheasúnú; tugann sé tuiscint do scoláirí ar a gcearta daonna agus ar a bhfreagrachtaí sóisialta; spreagann sé scoláirí le machnamh conas todhchaí níos inbhuanaithe a chruthú do chách; cothaíonn sé feasacht ar an gciall atá le maireachtáil go freagrach i sochaí dhaonlathach; agus an rud is tábhachtaí, cuireann sé saoránacht ghníomhach mhachnamhach ag croílár an phróisis fhoghlama trí dheis a thabhairt do scoláirí gníomh a dhéanamh agus tionchar a imirt maidir le saincheistanna áitiúla, náisiúnta agus domhanda.

(Sonraíocht Ghearrchúrsa sa tSraith Shóisearach don OSSP 2016, lch. 4)

Gníomhaíocht 10: Gearrchúrsa an OSSP – Forléargas ar an gCúrsa

Snáithe 1: Cearta agus Freagrachtaí

Dínit an duine – an bunús le cearta an duine	<p>1.1 a phlé cad a chiallaíonn sé bheith daonna agus maireachtáil i bpobal le cearta agus le freagrachtaí</p> <p>1.2 láithriú físe a chruthú chun suíomh a chur in iúl nuair nach léirítear meas ar an dínit dhaonna</p> <p>1.3 ordlathas nó liosta tosaíochta a chruthú dá riachtanais, mianta agus cearta</p> <p>1.4 'ciseán bunriachtanas' a chur le chéile a léiríonn riachtanais teaghlaigh atá ina gcónaí in Éirinn (ní hé go díreach a gcuid riachtanas eacnamaíoch)</p> <p>1.5 sonraí uimhriúla a aimsiú agus a léirmhíniú a thaispeánann leithdháileadh áitiúil agus domhanda acmhainní bunúsacha agus patrúin neamhionannais</p>
Ionstraimí chearta an duine	<p>1.6 scéalta a roinnt faoi dhaoine aonair nó faoi ghrúpaí a thugann inspioráid dóibh mar gheall ar a gcuid oibre ar son chearta an duine</p> <p>1.7 amlíne a chruthú a rianaíonn cad as ar tháinig coincheap chearta an duine, a léiriú cúigeir nó níos mó de phríomhdhátáí, imeachtaí, daoine agus cáipéisí</p> <p>1.8 a dtuiscint ar an gcaoi a mbaineann gníomhaireachtaí na Náisiún Aontaithe ar nós UNDHR, UNCRC agus ECHR lena saol féin a chur in iúl, i dtéarmaí a gcuid ceart agus a gcuid freagrachtaí araon</p> <p>1.9 samplaí a aithint de chearta sóisialta, cultúrtha, teanga, eacnamaíocha, saoránachta, creidimh, comhshaoil agus polaitiúla</p> <p>1.10 peirspictíochtaí difriúla a shonrú i gcásanna ina bhfuil coimhlint shoiléir maidir le cearta nó sárú cearta</p> <p>1.11 a léiriú go dtuigeann siad a bhfreagracht féin chun a gcuid cearta daonna féin agus cuid daoine eile a chur chun cinn agus a chosaint</p> <p>1.12 athmhachnamh a dhéanamh ar an méid a foghlaimíodh sa snáithe seo</p>

Snáithe 2: Saoránacht Dhomhanda

Inbhuanaitheacht	<p>2.1 a chur in iúl conas atá siad nasctha le agus spleách ar éicea-chórais, daoine agus áiteanna i ngar agus i gcéin</p> <p>2.2 meabhrú ar shainmhínte éagsúla ar an bhforbairt agus a sainmhíniú féin a cheapadh den fhorbairt inbhuanaithe</p> <p>2.3 láithriú físe a chruthú de shonraí ina léiríonn siad a lorg éiceolaíoch</p> <p>2.4 plé a dhéanamh ar thrí cinn nó níos mó de straitéisí maireachtáil inbhuanaithe is féidir leo féin a úsáid ina saol</p>
Forbairt áitiúil agus dhomhanda	<p>2.5 scrúdú a dhéanamh ar chásanna staidéir nó fianaisí pearsanta de chuid daoine atá ag fulaingt de bharr bochtaineachta nó neamhionannais i gcomhthéacsanna agus i dtíortha difriúla agus ar an gcaoi atá siad ag oibriú chun na deacrachtaí atá acu a shárú</p> <p>2.6 tuairim eolasach a chur in iúl faoi bhunchúiseanna na bochtaineachta, idir áitiúil agus dhomhanda</p> <p>2.7 plé a dhéanamh le fianaise, ar na héifeachtaí dearfacha agus diúltacha le forbairt ina gceantar áitiúil féin</p>
Athrú domhanda a chur i gcrích	<p>2.8 duine amháin agus institiúid amháin a bhfuil cumhacht agus tionchar acu ar shaol an lae inniu a aithint, agus ról gach ceann acu a mhíniú</p> <p>2.9 anailís a dhéanamh ar shaincheist nó ar dhúshlán domhanda amháin, faoi na ceannteidil seo a leanas: cúiseanna, iarmhairtí, tionchar ar shaol daoine agus réitigh fhéideartha</p> <p>2.10 a mheas conas is féidir leo cabhrú i leith dúshlán amháin atá roimh an domhan san am i láthair</p> <p>2.11 feachtas chun athrú i réimse na hinbhuanaitheachta a fhiosrú agus na cúiseanna ar éirigh leis nó nár éirigh a mheas</p> <p>2.12 machnamh ar an méid a foghlaimíodh sa snáithe seo</p>

Snáithe 3: An Daonlathas A Fhiosrú

Ciall an daonlathais	<p>3.1 láithriú físe a chruthú de na gnáth-chomhthéacsanna agus institiúidí lena mbaineann siad, ag díriú ar na háiteanna ina bhfuil cumhacht agus tionchar acu</p> <p>3.2 cur síos a dhéanamh ar phróisis chinnteoireachta agus róil ghrúpaí difriúla ina rang/scoil</p> <p>3.3 comparáid a dhéanamh idir dhá chóras rialtais nó níos mó, agus aird ar leith a dhíriú ar na bealaí ina n-idirghníomhaíonn an stát lena shaoránaigh, agus inar féidir le saoránaigh a stát a mhúnlú</p> <p>3.4 an téarmaíocht cheart a úsáid chun cur síos a dhéanamh ar institiúidí, struchtúir, páirtithe polaitiúla agus róil na hÉireann agus na hEorpa</p> <p>3.5 láidreachtaí agus laigí an phróisis dhaonlathaigh a phlé</p>
An dlí agus an saoránach	<p>3.6 dlíthe a aithint a bhaineann go díreach lena saol féin</p> <p>3.7 a mhíniú conas a dhéantar agus a chuirtear dlíthe i bhfeidhm, agus a fhabhraíonn siad le himeacht aimsire</p> <p>3.8 ról agus ábharthacht cúirteanna áitiúla, náisiúnta agus idirnáisiúnta a mhíniú</p> <p>3.9 na naoi bhforais a ainmniú faoina bhfuil idirdhealú mídhleathach i ndlí na hÉireann, agus samplaí a thabhairt</p> <p>3.10 fiosrú a dhéanamh conas a d'úsáid daoine aonair nó grúpaí an dlí chun athruithe a dhéanamh sa tsochaí.</p>
Ról na meán i sochaí dhaonlathach	<p>3.11 na hargóintí ar son agus in aghaidh saoirse na meán a phlé</p> <p>3.12 cásanna staidéir ar úsáid meán digiteach nó eile a scrúdú i gceann amháin acu seo: gluaiseacht um cheartas sóisialta toghchán nó reifreann polaitiúil fiosrúchán coiriúil gluaiseacht chomhshaoil</p> <p>3.13 machnamh ar an méid a foghlaimíodh sa snáithe seo.</p>

Gníomhaíocht 11: 3-2-1#

Scríobh síos trí rud spéisiúla a thugann tú faoi deara maidir leis an ngrianghraf.

Scríobh síos dhá cheist gur mhaith leat a chur ar na daoine sa ghrianghraf.

Scríobh síos rud amháin atá an grianghrafadóir ag iarraidh a chur in iúl, dar leat.

Cén haischlib (#) a d'úsáidfeá don ghrianghraf seo, dá mbeifeá á ar na meáin shóisialta?

Gníomhaíocht 12: An fhoghlaim a phleanáil

Torthaí Foghlama:

Intinní Foghlama:

Gníomhaíocht 16: Ag Breathnú ar an Scoil Againne

CAIGHDEÁIN	RÁITIS AR CHLEACHTAS ÉIFEACHTACHA	RÁITIS AR CHLEACHTAS FÍORÉIFEACHTACHA
Baineann scoláirí taitneamh as a gcuid foghlama, tá siad spreagtha chun foghlama, agus tá siad ag súil le gnóthachtáil mar fhoghlaiméoirí	Tá an taitneamh a bhaineann na scoláirí as an bhfoghlaim soiléir agus go minic tá sé nasctha le mothúchán go bhfuil dul chun cinn á dhéanamh acu agus iad ag gnóthachtáil. Cuidíonn a rannpháirtíocht leis an bhfoghlaim lena mothúchán folláine. Spreagtar na scoláirí chun foghlama, agus bíonn sé seo nasctha go minic le mothúchán soiléir a bheith acu de thorthaí foghlama insroichte. Féachann na scoláirí orthu féin mar fhoghlaiméoirí agus léiríonn siad é seo ina gcur chuige dearfach i dtaca le hobair ranga agus obair bhaile.	Tá an taitneamh a bhaineann na scoláirí as an bhfoghlaim soiléir agus eascraíonn sé as mothúchán go bhfuil dul chun cinn á dhéanamh acu agus iad ag gnóthachtáil. Cuidíonn a rannpháirtíocht leis an bhfoghlaim lena mothúchán folláine. Spreagtar na scoláirí chun foghlama trí mhothúchán soiléir a bheith acu de thorthaí foghlama insroichte agus dúshlánacha. Féachann na scoláirí orthu féin mar fhoghlaiméoirí agus léiríonn siad é seo ina gcur chuige dearfach agus athmhachnamhach i dtaca le hobair ranga agus obair bhaile.

Gníomhaíocht 17: Ón áit seo, cá rachaimid?

Na Chéad Chéimeanna Eile:	Acmhainní a theastaíonn don chéim sin:
Pleanáil le haghaidh teagaisc, foghlama agus measúnaithe san OSSP	
Comhoibriú le comhghleacaithe	
Cuir Chuige i leith Measúnú Foirmitheach a Fhorbairt	
Réimsí eile atá tábhachtach, dar liom	

An tSraith Shóisearach do Mhúinteoirí

JuniorCYCLE

for teachers

Seirbhís Tacaíochta na Sraithe Sóisearaí do Mhúinteoirí (SSM)

Seirbhís Tacaíochta de chuid na Roinne Oideachais & Scileanna

Oifig Riaracháin:

Ionad Oideachais Mhuineacháin |
Bóthar Ard Mhacha | Muineachán

Teil.: 047 74008

Oifig an Stiúrthóra:

BOOLM | Sráid an tSéipéil | Dún
Dealgan

Teil.: 042 9364603